

GrønsagsNYT

Nr. 8 // 20. maj 2022

Små blomkål der er høstklar om få uger.

Aktuelt

Der er klassisk forårs- og sommervej i vente i den kommende tid. DMI gætter på perioder med ustadigt vejr, der afløses af dage med god plads til solen. Ligesom temperaturer og nedbørsmængder ser tud til at blive normale for årstiden.

Med det ustadige sommervej ved vi, at der ofte kan følge en **lyn- og tordenbyger** med. I tilfælde af lyn-vej, er det meget vigtigt at få folk i sikkerhed. Det gælder medarbejdere på lugevogne, høsthold, plantehold osv. Man er ikke beskyttet af at ligge på en åben vogn med gummihjul! Det bedste man kan gøre i sådan et vejr, er at gå i ly inden døre og hvis det ikke er muligt, da sætte sig på hug et godt stykke væk fra træer, elmaster, lugevogne, skærevogne og lignende høje ting.

Aktuelt	1
Regler og lovstof	3
Nyt om kemi	3
Økologi	3
Nyt om kulturerne	4
Salat	4
Kål	4
Blad- og knoldselleri	6
Løg	8
Porre	9
Gulerødder	10
Pastinak og Persillerod	11
Rødbede	11
Jordskokker	11
Plukærter	12
Asparges	12
Suktermajs	13
Græskar	13
Bønner	14
Sprøjtefrister	14
Projekter	14
Arrangementer 2022	15

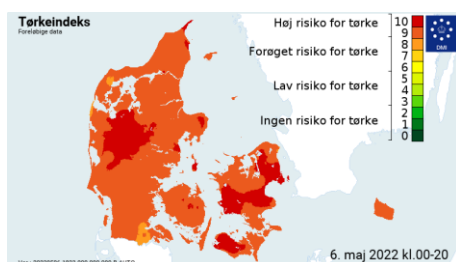
Vanding!

Når DMI gætter på ustadigt vejr, kan det betyde nedbør, og det håber vi, men det er jo ikke til at vide. Og der er ikke kommet meget vand siden sidste GrønsagsNYT, så vi gentager:

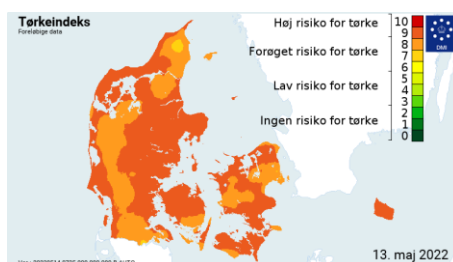
- Vandingsmaskinerne er i gang alle steder, både direkte på marken og ovenpå fiberdugen.
 - Vær opmærksom på at tjekke op på, hvor meget vand, der egentligt kommer igennem fiberdugen.
- Vær opmærksom på øget fordampning på nyplantede arealer og på ukrudtsbevoksede arealer før etablering.
- Øget fokus på tilvanding og vanding i plantede kulturer generelt!
- Nu er det så tørt, at der mange steder bør vandes både før og efter såning. Så man sikrer sig at gå en ordentligt fremspiring.
- I såede kulturer ses der marker med meget dårlig fremspiring, hvor der er planter oppe, spirer under jorden og frø der ikke er spiret. En sådan mark bør også vandes forsigtigt for at få frøene i gang.

Tørkeindeks

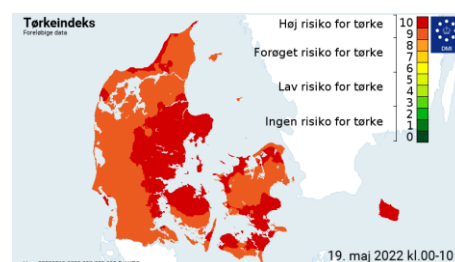
Nedenstående billedserie illustrerer udviklingen i tørkeindex fra vi udsendte sidste GrønsagsNYT, altså med en uges mellemrum. Der er høj risiko for tørke i hele landet!

6. maj

13. maj

19. maj (i går)

Manganmangel

Selvom det er blevet varmere, er det aktuelt at behandle med mangan, særligt fordi det har været så tørt. Hvis mangan (Mn) først er iltet og bundet hårdt i jorden, går det langsomt med at få det opløst igen. Mangan vil i de tilfælde være utilgængeligt for planterne i en længere periode efterfølgende. I marker med løs jord, f.eks. efter stenstrenglægning og stenedlægning, skal man være særligt opmærksom på Mn-mangel efter frøkulturernes fremspiring. Ud over ved tør og løs jord, ses manganmangel ofte ved høje reaktionstal i nyligt opkalket jord.

Bliver der ved med at være synligt tegn på manganmangel i planterne, trods sprøjtning med mangan, kan det i nogle tilfælde også være problemer med mangel på zink. Ligesom manganmangel ses zinkmangel også på jorde med høje reaktionstal, da zink ligesom mangan også bindes hårdt til jorden ved høj pH og bliver utilgængelige for planterne. Planterne kan sendes til analyse for zinkmangel, ring gerne til os i HortiAdvice, hvis der er behov for hjælp.

Regler og lovstof

Indberetninger 2022

Frister for fællesskema:

- D. 23. maj er frist for indsendelse af ændringer i skemaet og af forsinket ansøgning. Denne dato er sidste gang der kan overdrages betalingsrettigheder, der som bekendt falder bort fra 2023.

Nyt om kemi

Dispensation til Conserve i bladselleri på friland

Nu har Miljøstyrelsen givet dispensation til brug af Conserve (64-51) mod larver af selleriminérfluen i bladselleri.

Conserve (64-51) omfatter både konventionel og økologisk produktion.

Dispensationen til behandlingen gælder i perioden fra den 15. maj til den 11. september 2022.

Find dispensation og brugsanvisning her: <https://www.hortiadvice.dk/dispensation-conserve-selleriminerfluen>

Økologi

Sprøjtejournal er også for økologer!

Vi gør opmærksom på, at føring af sprøjtejournal også er obligatorisk for økologer. Ved en kontrol skal man kunne fremvise opdaterede skemaer.

Mikronæring og konsulenterklæring

Husk, at man skal have en konsulenterklæring kombineret med en jord- eller bladanalyse for at kunne anvende mikronæringsstoffer i økologisk produktion. Vær også opmærksom på, at gødninger med mikronæringsstoffer som udgangspunkt ikke må indeholde kvælstof, så tjek altid, om den pågældende gødning er tilladt i økologisk produktion.

Nyt om kulturerne

Salat

Der høstes nu salater i stor stil, både hjertesalat, icebergsalat og specialsalater.

Gråskimmel og knoldbægersvamp

Der ses stadig kun meget spredte angreb af gråskimmel og vi har endnu til gode at se et angreb af knoldbægersvamp i år i salat. Se tidligere GrønsagsNYT med hensyn til forebyggelse af sygdommene.

Salatskimmel, *Bremia*

Hvis der endnu ikke er udviklet salatskimmel i en ikke fuldt resistent sort under fiberdugen, er risikoen for angreb af denne sygdom meget lav.

Larver af viklere

Der ses hvert år et vist angreb i salat af viklere – i år er ingen undtagelse. Det er sjældent at se mere end 10 % angrebne planter, men det er da også træls. Se efter de små, mørke larver i lommer og krusninger på bladene, hvor de gemmer sig i et løst spind. Til højre ses et billede af en viklerlarve i salat.

Kål

Generelt

Nu er det lige op over at de første spidskål er klar. Og de første blomkål og broccoli er også lige på trapperne.

Skadedyr

Flere steder er vinterrapsen nu under afblomstring, hvilket plejer at betyde stor indflyvning til kålene af blandt andet **bladribbesnudebiller** og **glimmerbøsser**. Disse skadedyr er en udfordring i små hoveder af blomkål og broccoli og måske også i spidskål med faste hoveder. Vi har så småt set både glimmerbøsser og bladribbesnudebiller i diverse kål og mængden er øgende. Der må altså holdes godt øje i kålkulturerne, fx ved at kigge i hjertesked og små hoveder, hvor specielt glimmerbøsserne gerne vil sidde og gnave. Vi har ingen egentlige skadetærskler, når det gælder glimmerbøsser og snudebiller i kålen, men selv nogle få glimmerbøsser kan lave stor skade i et lille hoved af blomkål eller broccoli.

Glimmerbøsserne har ofte resistens over for de fleste pyrethroider, så Steward 30 WG (kun i blomkål og broccoli) eller Mavrik/Mavrik Vita (blomkål, broccoli, hovedkål og rosenkål) er alternative muligheder, når det gælder glimmerbøsser. I økologisk produktion af hoved-, blad- og blomsterkål er Spruzit Neu godkendt med en mindre anvendelse mod bl.a. glimmerbøsser og snudebiller.

Ifølge modellen over temperatursum er der stadig risiko for æglægning af **Den lille Kålflue** over hele landet de næste 2-3 uger. Se billedet til højre af den lille kålflue, der netop nu er i gang med at lægge æg. Der er dog ikke fundet så mange æg på det sidste, men det kan ændre sig i forbindelse med lunere dage. Udviklingen på kommunebasis kan ses i dette link: [Følg varslinger for kålfluers æglægning \(landbrugsinfo.dk\)](https://landbrugsinfo.dk).

Kål, der er behandlet med enten Verimark eller Conserve/Tracer hos plantetiltrækkeren, forventes at være beskyttet mod angreb ved rodhalsen op til 3-4 uger efter plantning. Ikke behandlede planter er sårbare over for maddiker af kålfluen, især de første ca. 3 uger efter udplantning og bør beskyttes med insektnet eller fiberdug, indtil flyvningen er overstået.

Lige nu flyver der mange havehårmyg rundt. Havehårmyggen regnes ikke for at være et skadedyr i grønsagerne. Men havehårmyghunnerne kan meget nemt forveksles med kålbladhpse, se billeder nedenfor. Vær obs på de helt sorte ben på havehårmyggen, mod de orange/sorte ben hos kålbladhpse. Der er altså ingen grund til panik over mange kålbladhpse, før man er sikker på, hvad man har med at gøre. Hvis I er i tvivl over et fund i marken, så send os endelig et billede, så følger vi op på det.

Kålbladhpse

Havehårmyg (hun, *Bibio hortulanus*)

Ukrudtsbekæmpelse i kål

Ukrudt, jordmidler:

I en periode med tør jord virker jordmidlerne desværre generelt for dårligt. Hvis der er begrundet mistanke om stor ukrudtsfremspiring, kan en behandling med Stomp og/eller Command/Centium dog stadig være fordelagtig, specielt på godt opvandet jord.

Både [Stomp CS](#) (pendimethalin), [Command CS/Clomate](#) og [Centium 36 CS](#) (clomazon) er godkendt med en mindre anvendelse i både rosenkål, hoved- og blomsterkål. Se brugsanvisning ved mindre anvendelse på links på midlernes navne her oven for. Se i GrønsagsNYT nr. 6 vedrørende strategien for jordmidler i kålene.

Ukrudt, bladmidler:

Ved meget højt ukrudtstryk i den enkelte mark kan det være nødvendigt at anvende bladherbicer som [Lentagran 45 WP](#) og [Matrigon 72 SG](#). Har kålen været dækket med fiberdug, bør man vente mindst 3 dage med behandling, for at kålene når at akklimatisere og få dannet et fornuftigt vokslag. Vær opmærksom på, at der er en forholdsvis lang sprøjtefrist på Lentagran: Må i broccoli, blomkål, rosenkål, grønkål, hovedkål, kålrabi, majroe og kålroe ikke anvendes senere end 42 dage før høst.

Er der store problemer med spildkorn eller kvik i kålmarken er [Focus Ultra](#) godkendt mod denne type ukrudt. Focus Ultra er godkendt med op til 2 l pr. ha (+ 0,5 l Dash pr. ha) i både blomsterkål, hovedkål, rosenkål, grønkål og kinakål. Må i savojkål ikke anvendes senere end 21 dage før høst. Må i blomkål, broccoli og hvidkål ikke anvendes senere end 28 dage før høst. Må i kinakål, og grønkål ikke anvendes senere end 42 dage før høst.

Kontakt Karina Frandsen (21 64 80 85) eller Ole H. Scharff (40 73 19 58) ved konkrete spørgsmål om ukrudtsbekæmpelse i kål.

Blad- og knoldselleri

Knoldselleri ukrudtsbehandling

Ukrudt

Der bliver plantet en meget stor andel af alle knoldselleri inden for de næste par uger. Følgende strategi giver det bedste resultat og er samtidig skånsomt overfor kulturen:

Midler	Mængde	Aktivstoffer	Strategi
Boxer	2 l pr. ha	Prosulfocarb	Udbringes på fugtig jord relativt hurtigt efter plantering.
+	+	+	
Fenix	0,75 l pr. ha	aclonifen	

Midler	Mængde	Aktivstoffer	Strategi
Boxer	1 l pr. ha	prosulfocarb	Udbringes 8-14 dage efter Boxer + Fenix er lagt ud første gang og når nyt ukrudt er spiret frem.
+	+	+	
Fenix	0,75 l pr. ha	aclonifen	

Boxer: max 2 l pr. ha pr. behandling. Max 4 l pr. ha pr. sæson. Anvendes på afgrødens 2-4 bladstadiet (BBCH 12-14) 12 ugers sprøjtefrist

Fenix: max 1,5 l pr. ha i en behandling. Sprøjtefrist 70 dage. Der må maks. anvendes 2,5 l Fenix pr. ha pr. sæson. 0,5-0,75 l pr. ha i max 2 behandlinger

Det er pt svært at opnå tilstrækkelig fugtig jord til en optimal virkning af disse jordmidler. Det er nødvendigt at opvande kulturen godt først. Kombiner fx med anden gang der vandes i holdet. Pga. de udtørrende forhold generelt, må der nu tilvanding til af alle nyplantede hold.

Er du i tvivl om valg af fremgangsmåde, så kontakt Karina Frandsen, 21 64 80 85.

Herunder godkendelserne til mindre anvendelse i knoldselleri: [Prosulfocarb](#), [Fenix](#) og [Betanal](#)

Fiberdug

Det er en balancegang om fiberdugen skal af. Hvis der, som de sidste par dage, er dagstemperaturer med sol over 20°C skal fiberdugen. Vi går en ustadig periode i møde med koldere temperaturer, men derimod regn og blæst, som vil smadre planterne når de er under dugen. Derfor er det bedste bud, at fiberdugen stille og roligt skal til at af, når det er muligt.

Selleriminerfluen

Der er få minerfluer derude endnu, men de kan hurtigt komme.

Skadetærsklen er, at der skal være mere end 10 fluer pr. plade pr. uge, før der overvejes foranstaltninger som dækning eller sprøjtning med Conserve som der nu er kommet dispensation på, se under Nyt om kemi tidligere i nyhedsbrevet. Sæt nogle gule limplader op i marken, så kan I selv holde øje. Kommer der mange fluer frem samtidig med varmt vejr, kan der evt. dækkes med insektnet, indtil flyvningen er overstået.

Selleriminerfluer på gul limplade og på blad

Løg

Vanding

I de sidst såede løg blev der også behov for vanding for spiring, og dejligt, at der kom lidt hjælp fra oven. Lige nu var det guld værd i såløgene, men i sætte- og planteløg skal der vandes videre og det kan snart blive aktuelt i såløgene på den lette jord.

Løgarealet 2022

Arealet med løg i Danmark er fra 2021 til 2022 er faldet fra 1.418 ha til 1.322 ha. Et fald på 6,8%. Det økologiske areal er faldet fra 24,3% til 23,5%. Andelen af røde er steget fra 28,4% til 29,4%.

Ukrudtsbekæmpelse i konventionelle sætteløg

Til den afsluttende sprøjtning bruges 0,75 [Fenix](#) + 0,3-0,4 [Lentagran 45 WP](#). Hvis der er stort ukrudt, kan der iblandes 0,15 [Starane](#) 333 HL eller 0,4 [Boxer](#). Men, så skal der kun bruges 0,2 Lentagran.

Fenix må anvendes både lige efter sætning samt 2 gange på fremspiret ukrudt. Intervallet hedder 8-10 dage fra sætning til første Fenixsprøjtning, og 8-10 dage til den næste og sidste sprøjtning. Brugsanvisningen tager ikke højde for, at intervallerne kan blive længere i koldt vejr, men da beskrivelsen i brugsanvisningen er lig med behandlingsfristen, skal den følges bogstaveligt. Det kan betyde, at der kun er plads til 1 sprøjtning med Fenix i sætteløg efter fremspiring. Opmærksomheden på dette skal nok især rettes mod de løg, der skal sælges tidligt som bundtløg.

Er der kamille, brandbæger eller tidsler, kan der sammen med Fenix og Lentagran anvendes 0,035 kg [Matrigan 72 SG](#) pr. ha. Matrigan er bedst til tidsler og fliget brøndsøl, mens Lentagran er bedst til gul okseøjle og brandbæger.

Mod græsser bruges [Focus Ultra](#). Sprøjtningerne passes ind, så løgene kan have fred i 3-4 dage, inden der sprøjtes med Fenix og Lentagran. Der skal i alt bruges 5 l pr. ha, eller kom tidligt ud med 2,5 l pr. ha. Der skal medtages 0,5 Dash ved sprøjtningerne. Ifølge produktoplysningerne må der kun behandles en gang pr. sæson. Focus Ultra er ikke noget vidundermiddel mod enårigt rapgræs, så der skal Fenix med i planen, for at rapgræsset dør.

Ukrudtsbekæmpelse i konventionelle såløg efter fremspiring

De største såløg har 3. blivende blad. Der er meget stor spredning på løgenes størrelse. De først såede har tre blivende blade og de sidst såede skal behandles første gang i denne uge, så derfor får I hele smøren igen.

Når løgene lige er kommet op, kun har faneblad og vimplen ikke er foldet ud, kan der bruges 0,15 l [Fenix](#) pr. ha. eller 0,2 [Boxer](#). Dette skal **kun** gøres, hvis der er rigtig meget ukrudt, fordi der er **stor risiko** for skader på løgene. I den kritiske periode, må der helst ikke behandles og slet ikke hvis det er koldt og vådt. Når løgenes 1. blivende blad er 2-3 cm, bruges 0,15 l Fenix pr. ha. Der må kun sprøjtes, når der er vokslag og der må ikke være frost 1-2 nætter før eller efter.

Senere, når løgenes andet blivende blad er 4-5 cm, skal der laves blandinger med Fenix og Lentagran. 1. gang med 0,2 Fenix + 0,2 Lentagran. Senere øges doseringerne.

Hvis der er vanskelige arter som kamille, gul okseøj, hanekro m.fl., kan der i de sidste Fenix- og Lentagran-blandinger yderligere bruges [Starane](#) eller [Matrignon 72 SG](#). Starane og Matrignon må kun anvendes en gang.

Ligesom i sætteløgene, skal sprøjtning med [Focus Ultra](#) mod græsser passes ind, så løgene kan have fred i 3-4 dage, inden der sprøjtes med Fenix. Der skal i alt bruges 5 l pr. ha, eller kom tidligt ud med 2,5 l pr. ha. Der skal medtages 0,5 Dash ved sprøjtningerne. Ifølge produktoplysningerne må der kun behandles en gang pr. sæson. Focus Ultra er ikke noget vidundermiddel mod enårigt rapgræs, så der skal Fenix med i planen, for at rapgræsset dør.

Manganmangel

Selvom det er blevet varmere, er det stadig aktuelt at behandle med mangan. Der behandles, når løgene begynder at få 2. blivende blad. Mangan kan blandes med Focus Ultra, Men ikke med de andre ukrudtsmidler. Der bruges 2 kg mangansulfat eller tilsvarende manganmidler pr. ha. Der skal tilsættes et spredklæbemiddel.

Økologiske Sålæg

Der er godt gang i ukrudtsbekæmpelsen og det har været nemt med det tørre vejr. Når løgene har 3 blade, kan der strigles med forsigtighed. Når der strigles, skal radrensere følge lige efter, så løgene ikke står med blottede rodhalse. På billedet til højre ses en flot rensning.

Økologiske Plante- og sætteløg

Plante- og sætteløg skal have gylle nedfældet mellem rækkerne og der skal gives patentkali. Der må gødes op til kalital 8; der må gives 100 kg patentkali for hver enhed, tallene ligger under 8.

Ukrudtsbekæmpelsen er kommet godt fra start, men der må ikke slappes af nu. Planteløgene er nu groet så meget fast, at der kan luges med robot, men rigtig meget ukrudtsbekæmpelse i planteløg kan klares med radrenser og strigle. Der renses jord ind i rækkerne og ud igen med fingerhjul og med striglen. Også her er det vigtigt, at der hele tiden er jord inde omkring rodhalsen på løgene, se billedet til højre. Striglen skal følges af radrenseren og ikke omvendt.

Porre

Nu er det ved at være ovre med vinterporrerne.

I dette års porrer er det tid til at få fiberdugen af. Der kommer for mange skader på porrerne, hvis dugen bliver liggende på meget længere.

Der begynder at være flyvning af 1. generation af løgminerfluen i porrerne (*Phytomyza gymnostoma*). Løgminerfluen er et relativt nyt skadedyr i dansk porreproduktion, men kan lokalt være et stort problem, der koster mange kasserede porrer. Det ser ud til, at løgminerfluen især optræder under gode læforhold og hvor der har været dyrket løg eller porrer intensivt tidligere på omkringliggende marker. Angrebet er typisk værst i aflange marker med stor randeffekt. Vi har ingen effektive bekæmpelsesmuligheder. Der kan forsøges med dækning med insektnet i flyveperioderne; 0,8x0,8 mm bør virke bedre end 1,3x1,3 mm maskestørrelse pga. fluens ringe størrelse, men vi har ikke dokumentation for dette.

Gulerødder

Såning

Der er godt gang i såning rundt omkring i landet. Selvom der kom lidt vand har det mange steder ikke været nok til at få frøene til at spire, så der skal stadig være fokus på enten at få vandet såbedet op før såning eller at få det gjort efter såning.

Ukrudtsbekæmpelse

Såning af vintergulerødder er i fuld gang de fleste steder. Inden fremspiring brændes for ukrudt i de økologiske, eller der sprøjtes med Roundup i konventionelle gulerødder. Hvis vejret tillader det, skal denne bekæmpelse times til dagen inden gulerøddernes fremspiring. Her skal man dagligt følge med i vejrudsigten og kontrollere gulerøddernes fremspiring i marken. Fremspiringshastigheden afhænger af jordtemperaturen og frøkvaliteten. Når det er køligt og dagtemperaturen svinger mellem 10 og 15 °C, tager fremspiringen 14-15 dage. Kommer temperaturen op omkring 15-20 °C, tager det 9-10 dage. Og når det bliver rigtig varmt, kan fremspring ske på blot 7-8 dage. Og husk på, at er der sået primed frø, vil fremspiringen ske betydeligt hurtigere og mere ensartet.

Ukrudtsbekæmpelse efter fremspiring i de konventionelle gulerødder er beskrevet i GrønsagsNYT nr. 3. Med de midler der er godkendt til ukrudtsbekæmpelse i gulerødder, er det sjældent muligt at holde gulerødderne helt rene for ukrudt. Falsk såbed, rensning, hypning og håndlugning kan derfor også være nødvendige tiltag for at holde gulerødderne rene også i konventionel dyrkning.

De tidlige gulerødder er nu ved at have en størrelse, hvor det stadig er muligt at få dem rensat/ hyppet en sidste gang. Tag et kig derud og få rensat hvis muligt, og evt. luget en sidste gang inden rækkerne lukker.

Eftergødskning

Det er ved at være på høje tid at få givet de tidlige gulerødder noget eftergødskning. De står nemt og piber og er noget lyse i det på denne tid. Især i år, hvor der ikke er kommet vand til at frigive gødningen til planterne er det aktuelt med en eftergødskning.

Dækning

Gulerødderne har stadig gavn af at ligge med dug på frem til sidst maj/start juni. Skal der renses og/eller luges begynder det at være tid til at overveje om dugen skal blive af, hvis det ser ud til varmt vejr i vejrudsigten. Umiddelbart tyder vejrudsigten ikke på mange dage over 20 grader i de næste par uger.

Borgødskning

Husk borgødskning til de tidlige gulerødder. Der skal borgødskes når gulerødderne når en tykkelse som en blyant, lige omkring rækelukning, - det bliver inden længe aktuelt i de tidlige gulerødder. Risikoen for bormangel er størst på let jord og i gulerødder med lang vækstsæson. Derfor giver det god mening at sprøjte én gang med 3 kg/ha solubor i de tidlige gulerødder. To gange med solubor i efterårsgulerødderne og tre sprøjtninger med solubor til de sene gulerødder til vinteropbevaring. Husk at der skal foreligge analyser og konsultenterklæring før der må anvendes solubor i de økologiske gulerødder.

Pastinak og Persillerod

Pastinak og persillerod bør sås nu. De frø, der er kommet i jorden, er ved at spire frem på nuværende tidspunkt. Det vekslende vejr gør, at fremspiringshastigheden er svær at lure, gode varme dage giver en meget hurtig fremspiring, så derfor er det vigtigt at holde godt øje med fremspiringen.

Ukrudtsbekæmpelse

Ukrudt bekæmpes lige inden fremspiring med brænder eller Roundup. Herefter skal man som udgangspunkt regne med, at pastinak og persillerod skal renses og evt. håndluges efter fremspiring. Fenix er minor-use godkendt med maksimalt 2,5 l pr. ha pr. år, heraf max 1,5 l pr. ha efter fremspiring. Boxer er også minor-use godkendt med 2 l pr. ha og maksimalt 4 liter i alt. Boxer er effektiv mod sort natskygge, fuglegræs og burrenerre. Men pas på – både Fenix og Boxer kan være hårde ved pastinak og persillerod. Goltix, Betanal, Command og DFF er også på listen over minor-use-godkendte midler til pastinak og persillerod, men pas på. Selv i lav dosering er de meget hårde ved afgrøderne. Minor use godkendelserne kan findes på HortiAdvices hjemmeside: <https://www.hortiadvice.dk/godkendelser-til-mindre-anvendelse>

Pastinaklugning

Når det bliver tid til lugning af pastinakker skal lugerne passe på med bare arme og ben i solskin. Pastinak er i familie med bjørneklo og bladsaften kan fremkalde stærke forbrændinger, der ligner og føles som store brandvabler. Virkningen af frisk plantesaft på arme og ben forstærkes af sollys. Stoffet furocoumarin bliver meget reaktivt i sollys, hvor hudcellerne dør. Forbrændingerne kan fremkalde dybe ar, som ses lang tid efter. Man bør anvende handsker og ikke luge pastinak iført korte ærmer og shorts.

Rødbede

Såning af rødbeder er så småt ved at være i gang. Vælg kun marker med god, lerholdig jord og mulighed for vanding. Rødbeder tåler dårligt udtørring. Rødbeder elsker vand, varme og gødning. Sådybden bør være 2,5 cm, rækkeafstanden 50-60 cm og plantetætheden ca. 35 planter pr. meter række. Plantetætheden afhænger af, hvor store rødbeder, man ønsker og det ønskede høsttidspunkt. Større plantetæthed giver mindre rødbeder eller senere høst.

Ukrudtsbekæmpelse

Ukrudt bekæmpes efter fremspiring med metamitron ([Goltix](#), [Goliath](#)) og phenmedipham ([Betanal](#), [Herbasan](#)). Begge midler hæmmer fotosyntesen og virker bedst ved høj temperatur og når solen skinner. Midlerne virker dårligt, når det er koldt. Tilsæt evt. Safari for at øge effekten over for burrenerre, kamiller, raps og pileurt. I økologiske rødbeder er falsk såbed, brænding inden fremspiring, rensning og lugning vejen frem.

Jordkokker

Jordkokkerne er nu ved at være spiret frem og står med små blade over jordoverfladen. Når varmen kommer, strækker de sig hurtigt og i løbet af få dage når de en højde, hvor man ikke længere kan rense og strigle over rækkerne. Da jordkokkerne hurtigt får højde uden at fylde ret meget til siderne, giver de heller ikke meget konkurrence over for ukrudt. Derfor skal man være over jordkokkerne lige nu og frem til det ikke længere er muligt at køre med rensen. De udløbere som sætter knolde, ligger højt i jorden og løber let ud i en afstand af 50 cm eller mere. Derfor skal rensen gå så højt i jorden, at udløberne ikke skades.

Plukærter

Plukningen af de første plukærter nærmer sig. Det gælder de overvintrende ærter. I de forårssåede ærter vil blomstringen nok så småt være i gang i tidlige egne.

Vedrørende ukrudtsbekæmpelse og bladrandbiller se nr. 7.

Ærtevikler

Ærtevikleren giver de klassiske "orm" i bælgene. De begynder flyvningen her i slutningen af maj og ind i juli. Flyvningen kan følges med ærteviklerfælder. Det er foreløbigt ikke nødvendigt at foretage forebyggelse. Mere i næste nyhedsbrev.

Asparges

Bliver der for varmt i kammene vendes plasten med den hvide side op af. Se sidste nr. vedr. kvalitetsproblemer.

Ophør af høst

Stop hellere for tidligt end for sent med at høste asparges. Det er selvfølgelig for tidligt at stoppe i de almindelige aspargesmarker, men i de aspargesmarker der blev etableret sidste år, er det især farligt at høste for længe. I mange af de marker er det sikkert på tide at stoppe nu, mens legen er god og planten fortsat er i god form.

Ved høststop gennemføres ukrudtsbekæmpelse. Fx en meget let mekanisk overlig behandling i grønne asparges, nedtrækning af kammen i hvide asparges eller lignende. Sidenhen kan fx Perlka bruges som gødning da den har nogen reducerende effekt på ukrudt.

I asparges er Lentagran 45 WP tilladt max 2 kg/ha f.eks. udbragt 2 gange 1 l/ha på ukrudt med max 2 løvblade. Lentagran kan bruges før fremspiring i asparges eller med afskærmet sprøjtning ind under løvet når skuddene er vokset op.

Aspargesbiller

Aspargesbilleren er nu aktiv og det er aktuelt at holde øje med billen og æggene som vil hænge under skud og sidegrene på de nyplantede asparges, samt på skuddene i de 1. års marker, hvor høsten er ophørt. Larverne er grådige og kan afløve planterne med dårlig tilvækst til følge. Husk at se efter billerne selvom fokus for tiden er på at høste.

Skønnes bekæmpelse nødvendigt kan Spruzit Neu benyttes både i konventionel og økologisk aspargesdyrkning. Dosering 6-9 l/ha. Sprøjtefrist 3 dage. Lavest dosering i asparges som høstes og nyetablerede planter. Udbringes om aftenen eller på en skyet dag da UV-lys nedbryder midlet. Siltac har også vist sig at have en effekt på larverne under "haveforhold". God dækning er krævet. Siltac bruges om dagen i tørrende vejr. Kun konventionel.

Suktermajs

Ukrudtsbekæmpelse

Med undtagelse af Stomp CS anvendes ukrudtsmidlerne efter majsene og ukrudtet er spiret frem. Stomp CS kan bruges som jordmiddel fx inden dækning.

De tilladte ukrudtsmidler i sukkermajs er: [Callisto](#), [Fighter 480](#), [Harmony 50 SX](#), [Stomp CS](#), [Evolva](#) og [Tocalis](#). Tocalis og Evolya har samme aktivstof som Callisto, men er betragtelig mere koncentreret. Alle undtagen Fighter 480 og Stomp CS er på mindre anvendelse. Husk brugsanvisninger, der kan findes i ovenstående links fra middeldatabasen.dk.

Plastdækkede majs bør så vidt muligt akklimatiseres ved at lave huller i plastikken nogle dage før, den tages helt af. Ukrudtsbekæmpelse kan igangsættes et par dage efter afdækning.

1,5 l/ha Callisto eller 2 x 0,75 l/ha Callisto vil ofte være tilstrækkeligt. Callisto er stærk mod mange almindeligt forekommende frøukrudsarter. De tilsvarende doseringer for Tocalis er 0,3 kg/ha eller 2 x 0,15 kg/ha med 10-12 dages mellemrum. Midlerne er ikke særligt gode til græsser og valmue. Der kan suppleres med Harmony SX eller Fighter 480, men ingen af midlerne dækker desværre Callisto/Tocalis svagheder særligt godt. Harmony SX (op til 11,25 gram pr. hektar + sprede/klæbemiddel) kan også bruges alene, men er smallere i virkningsspekteret end Callisto, men også noget billigere. Harmony SX er især god til fuglegræs, hanekro, raps og pileurter, men svag over for sort natskygge, burrener og storkenæb. Callisto er forholdsvis uafhængig af temperaturen, mens der ved sprøjtning med Harmony minimum bør være 15 °C.

Fritfluen

Fritfluer kan enkelte gange være et problem i majs. Fritfluen angriber majsene på 1,5-2 bladstadiet og kan medføre, at hovedskuddet dør. Fritfluerne er begyndt at flyve. Se link for din lokalitet på https://www.landbrugsinfo.dk/pub-lic/a/9/2/plantebeskyttelse_fritfluer_riskovurdering, hvor der findes en varslingsjeneste, som kan fortælle, hvornår fritfluen vil flyve i dit område. Vær opmærksom på, at modellen ikke siger noget om, hvor mange fluer du aktuelt har i dit område, bare at de vil flyve nu, hvis de er der. Cyperb 0,25 l/ha er godkendt, men er for længst ude af handlen.

Græskar

Så er græskarsåningen er i gang og der er sået lidt asier. Græskar sås oftest med majssåmaskine med specielle skiver og der nedfældes en flydende startgødning ved såning.

Generelt er der sået dybt for at nå ned til fugten. Dette skal der selvfølgelig tages højde for i forhold til fremspirings hastigheden. De første begynder at spire frem nu.

Inden fremspiring er det muligt at køre round up eller brænde, men pas på at der ikke er spiret nogen frem, eller der er revner ned til spirene, hvor sprøjtemidlet kan løbe ned og ødelægge spirerne. Når planterne er oppe er der kun renser og strigle at arbejde med, når planterne er store nok til at de kan tåle det.

Bønner

Nu er bønnerne ved at være oppe.

Vi bringer herunder listen over tilladte midler i bønner.

	Aktivstof	Dosis pr ha	Behandlingsfrist	Andet
Ukrudtsmidler				
Agil 100EC	propaquizafop	0,5-0,93 l	45 dage	Kun behandling hvert 2. år på samme areal
Focus Ultra	cycloxydim	1-2 l + 0,5 l Dash (kulturgræs) 4-5 l + 0,5 l Dash (kvikgræs)	28 dage i grønne bønner 56 dage i bønner til modenhed	Max 1 behandling pr vækstår
Skadedyrsmidler				
Lamdex	lambda-cyhalothrin	0,2-0,3 l	7 dage	Max 3 behandlinger pr år
Piricarb	pirimicarb	250 g	3 dage	Max 1 behandling pr vækstår
Pirimor 500 WG	pirimicarb	0,25 kg	3 dage	Max 1 behandling pr vækstår
Sneglegifte generelt				
Svampemidler				
Contans	Coniothyrium minitans	2-4 kg	Ingen	Inkorporeres i jorden. Max 1 behandling pr vækstår
Signum	pyraclostrobin og boscalid	1 kg	21 dage	Max 2 behandlinger

Sprøjtefrister

Vedrørende sprøjtefrister, antal behandlinger, afstandskrav og restriktioner vedr. antal behandlede ha. henvises via midlernes hyperlink her i nyhedsbrevet til <https://middeldatabasen.dk>.

Det er brugerens eget ansvar, at alle regler omkring anvendelse bliver overholdt. Følg derfor link på de enkelte midler til middeldatabasen.

Projekter

P-tester og Mn-tester

Når jorden er kold, kan fosfor (P) være den begrænsende faktor i planteetableringsfasen. Det gælder ikke kun varmekrævende arter som sukermajs, asier, græskar og rødbede, men også udplantning af kål med lille rodnet i speedlingpotter eller porre som er afhængige af mycorrhiza-svampen i jorden.

I det kolde forår i april har HortiAdvice arbejdet med en fosfortester fra SpectraCrop udviklet ved Københavns Universitet. Testeren måler klorofylaktiviteten og da fosfor og mangan er vigtige komponenter i fotosyntesen, kan testeren indirekte sætte mål på, i hvor høj grad mangan og fosfor er begrænsende for fotosyntesen. Testeren viser bl.a. at blomkål og broccoli opnår normal fosforstatus inden de synlige symptomer på fosformangel helt fortager sig og at den synlige manganmangel kan blive "hængende" selv flere uger efter udplantning.

Projektet er støttet af Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter

Arrangementer 2022

Dato	Arrangement
27.-29. maj	Roskilde Dyrskue, Roskilde, se link
6. juni	Asparges konference i UK, se link
9. juni	Sommerudflugt og ukrudtsmarkvandring på Fyn i Avlerforeningen af Danske Spiseløg
15. juni	Øko-markdag, Erholm, Aarup, se link
17.-19. juni	Det Fynske Dyrskue, Odense, se link
29.-30. juni	Borgeby Fältdagar, Borgeby, Sverige, se link
30. juni-2. juli	Landsskuet, Herning, se link

REDAKTØRER

Ole Scharff
Tlf: 40 73 19 58
ohs@hortiadvise.dk

Karina Frandsen
Tlf: 21 64 80 85
kfr@hortiadvise.dk

Dan H. Christensen
Tlf: 21 65 50 51
dach@hortiadvise.dk

John N. Schmidt
Tlf: 21 42 14 38
josc@hortiadvise.dk

Julie Schou Christiansen
Tlf: 21 59 81 54
juch@hortiadvise.dk

Asbjørn Mols Nørgaard
Tlf: 21 14 74 23
amol@hortiadvise.dk

Pernille Kynde
Tlf: 30 51 62 14
pbk@hortiadvise.dk

Richard de Visser
Tlf: 30 53 87 16
rdv@hortiadvise.dk

Peder Krogsgård
Tlf: 40 37 46 51
pkl@hortiadvise.dk

Lars Møller
Tlf: 40 84 30 11
lars@hortiadvise.dk

Lene Eva Christensen
Tlf: 51 55 80 55
lchr@hortiadvise.dk

HortiAdvice tager forbehold for tastefejl og lignende. Nyhedsbrevet må ikke videresendes. HortiAdvice har copyright på billederne